

Natuurtoets onderdoorgang Marathonweg Vlaardingen.

Projectnummer 150903

29 oktober 2015

Auteur

Ing. R.J. Buijs

Opdrachtgever

Gemeente Vlaardingen
Postbus 1002
3130 EB Vlaardingen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
1.1 AANLEIDING	3
1.2 WETTELIJK KADER	3
1.3 DOEL ONDERZOEK	3
1.4 LEESWIJZER.....	4
2. WERKWIJZE.....	5
3. BUREAUSTUDIE	6
3.1 GEBIEDSBESCHERMING	6
3.2 SOORTBESCHERMING	7
4. RESULTATEN VELDBEZOeken	8
4.1 BIOTOPEN EN SOORTEN	10
4.2 VLEERMUIZEN	11
4.3 WAARGENOMEN EN TE VERWACHTEN SOORTEN	14
5. TOETSING VAN HET PROJECT AAN DE NATUURWAARDEN	15
5.1 BESCHRIJVING GEPLANEDE ACTIVITEIT.....	15
5.2 TOETSING PROJECT AAN GEVOLGEN PEHS.....	16
5.3 TOETSING PROJECT AAN DE FLORA- EN FAUNAWET.....	17
5.3.1 <i>Vogels</i>	17
5.3.2 <i>Zoogdieren</i>	17
5.3.3 <i>Amfibieën</i>	18
5.3.4 <i>Vissen</i>	18
5.3.5 <i>Planten</i>	19
5.3.6 <i>Vleermuizen</i>	19
5.3.7 <i>Overig beschermde soorten</i>	19
6. MITIGERENDE MAATREGELEN	20
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	21
LITERATUUR	22

Bijlage 1 Wettelijk kader

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente gaat op de Marathonweg een ongelijkvloerse spoorkruising maken om daarmee de doorstroming te verbeteren. De Marathonweg kruist het spoor nu via een beveiligde spoorwegovergang. Deze overgang met daaraan gekoppeld de aansluiting van de Arij Koplaan en de Industrieweg belemmert de doorstroming van het verkeer. Acht maal per uur sluiten de spoorbomen en staat het wegverkeer stil. De bestaande spoorlijn Rotterdam - Hoek van Holland zal tussen april en september 2017 worden omgevormd tot een metrolijn, de Hoekse Lijn, waarbij in de spits 24 treinen per uur gaan rijden, nu rijden er 8 per uur. De te verwachten toename van verkeer over de Marathonweg zal in eerste instantie voornamelijk rondom de spoorwegovergang voor opstoppen zorgen. Daarom gaat de gemeente de spoorwegovergang opheffen en ten zuidwesten van de huidige overweg een onderdoorgang te maken, waarbij het wegverkeer de spoorlijn onderlangs kruist. Zowel aan de noord- als zuidzijde van het spoor, ter hoogte van de Marathonweg en de George Stephensonweg, wordt een rotonde aangelegd. Deze rotondes sluiten aan op de bestaande wegen. Om die reden dient er een natuurwaardenonderzoek plaats te vinden om de gevolgen van de voorgenomen ontwikkelingen voor de aanwezige flora en fauna op de betreffende grond inzichtelijk te maken. In dit kader heeft Buijs Eco Consult in opdracht van de Gemeente Vlaardingen een natuurtoets verricht naar de voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied.

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de Flora- en faunawet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade niet te voorkomen is, is een ontheffing ex. art. 75 Flora en Faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht (zie bijlage 1 voor nadere toelichting van het Wettelijk Kader).

1.3 Doel onderzoek

Het doel van deze natuurtoets is het analyseren of in het plangebied beschermde natuurwaarden in het geding zijn. Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep/ontwikkeling met de huidige Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied. Hoofdstuk 3 gaat in op gevolgde werkwijze. Hoofdstuk 4 gaat in op de resultaten van het veldbezoek. Hoofdstuk 5 beschrijft de toetsing van de ingreep aan flora- en faunawet. Hoofdstuk 6 beschrijft de mitigerende maatregelen en Hoofdstuk 7 de aanbevelingen. De wettelijke achtergronden van de Flora- en faunawet zijn beschreven in bijlage 1.

2. Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet op te sporen dient er een antwoord te komen op de volgende vragen:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de (strikt) beschermde soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden worden de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Verkenning beschikbare gegevens

De eerste werkstap bestaat uit een check op aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten op basis van verspreidingsgegevens van mogelijk voorkomende beschermde plant- en diersoorten (bureaustudie).

Stap 2. Veldbezoeken

Er zijn verkennende veldbezoeken gebracht aan het plangebied en de omgeving. Hierbij is op basis van de gegevens van de bureaustudie, beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 2. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering) op de aangetroffen en verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 3 Aanbevelingen met betrekking tot de aanwezige soorten

Op basis van stap 1 tot en met 3 worden conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van de verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art 75, en de te nemen vervolgstappen.

3. Bureaustudie

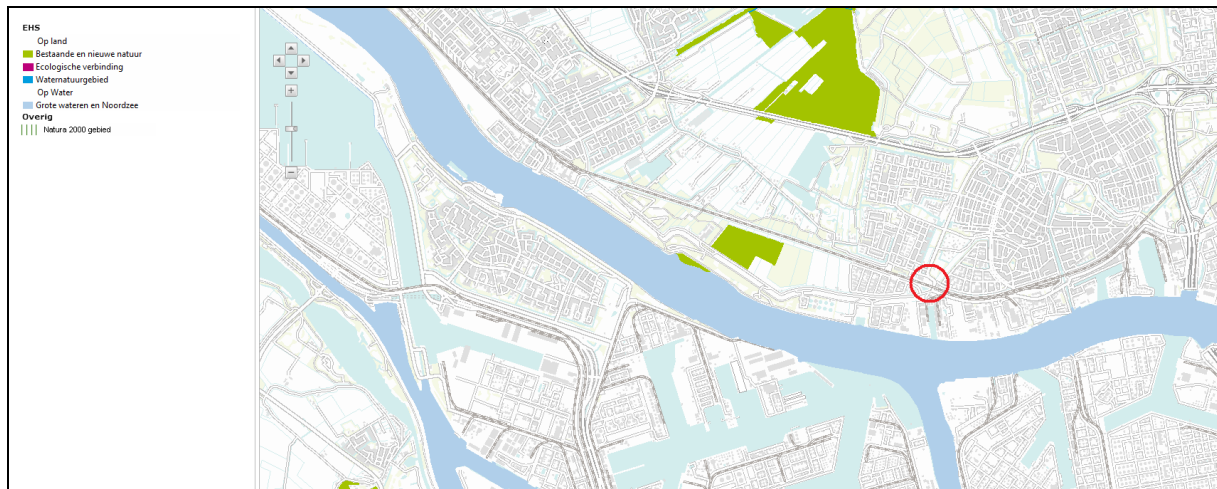
Het plangebied ligt in het zuidwesten van Vlaardingen tegen het industrieterrein de Vergulden Hand. Het plangebied wordt ingeklemd tussen de Maassluissedijk, Deltaweg, Industrieweg en Marthonweg (zie afbeelding 3.1)

Afbeelding 3.1 Plangebied van natuurtoets (bron: Beeldkwaliteitsplan Marathonweg)

3.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied is niet gelegen in of nabij Natura-2000 gebied. Er zijn als gevolg van het project geen effecten denkbaar op Natura 2000-gebieden, dit kader wordt daarom niet meegewogen in de effectbeoordeling. Wel is op korte afstand Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) aanwezig. De PEHS ligt ten westen van Vlaardingen en bestaat uit weidevogelgebieden, bosjes, een plas en voormalige landbouwgronden waar nog geen specifiek natuurdoel voor is vastgesteld. Op ruime afstand (circa 300 m) van het plangebied is de ecologische verbindingzone aanwezig bestaande uit het water van de Nieuwe Waterweg, zie bijgaande figuur (zie afbeelding 3.2).

Afbeelding 3.2 Ligging plangebied ten opzichte van PEHS (bron: Provincie Zuid-Holland)

3.2 Soortbescherming

Op basis van verspreidingsatlassen en waarneming.nl zijn geen aanwijzingen aangetroffen over de aanwezigheid van (strikt) beschermde soorten binnen het plangebied. In 2009 en 2011 is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde diersoorten in kader van de uitbreiding Marathonweg (Sluis 2009 en De Beer *et al*, 2011, Straaten 2011). Tijdens een onderzoek naar de reconstructie Hoekselijn werd eveneens een deel van het plangebied onderzocht (Buijs, 2014). Uit deze onderzoeken werden enkele foerageergebieden voor vleermuizen aangetroffen (watervleermuis, dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis). Er zijn geen andere strikt beschermde dier- en/of plantensoorten aangetroffen.

4. Resultaten veldbezoeken

De planlocatie is in het voorjaar, zomer en nazomer van 2015 diverse keren bezocht. Het terrein is onderzocht op de aanwezigheid van groeiplaatsen van hogere planten en het voorkomen van fauna, die volgens de Flora- en faunawet beschermd zijn. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde soorten.

Afbeelding 4.1 Impresie van plangebied

Afbeelding 4.2 Impresie van plangebied

Afbeelding 4.3 Impresie van plangebied

Afbeelding 4.4 Impresie van plangebied

Afbeelding 4.5 Impressie van plangebied

Afbeelding 4.6 Impressie van plangebied

Afbeelding 4.7 Impressie van plangebied

Afbeelding 4.8 Impressie van plangebied

Afbeelding 4.9 Impressie van plangebied

Afbeelding 4.10 Impressie van plangebied

4.1 Biotopen en soorten

Het plangebied bestaat uit bebouwing, bestrating, groenstroken en een waterpartij/watergang. Samenvattend zijn de volgende biotopen vastgesteld:

- + bebouwing
- + grasberm
- + opgaande beplanting
- + watergang

Bebouwing

Het bedrijventerrein Vergulde hand is volgebouwd met bedrijfspanden, veel van deze bedrijfspanden zijn al oud en hebben gate, spleten en kieren die gebruikt kunnen worden door (ruige) (dwerg)vleermuizen. Naast enkele koolmezen broeden er minstens twee paar zwarte roodstaart, een typerende soort voor dit soort biotoop. In het kader van de onderdoorgang wordt er geen bebouwing gesloopt

Grasberm

Langs de ontsluitingswegen liggen grasbermen die ingezaaid zijn met een bloemenrijkmengsel. Bermen worden extensief beheerd en hebben een gevarieerde samenstelling. Soorten als grote ratelaar, blaas silene, margriet, fluitekruid en look zonder look bepalen het beeld. Vooral in de stukken met grote ratelaar is aandacht besteed aan het voorkomen van orchissen maar ondanks dat de berm daar in potentie geschikt voor is zijn deze niet aangetroffen. Bij de onderdoorgang worden de bermen omgevormd.

Opgaande beplanting

De bomen en bosschages zijn geschikt voor algemene bos- en struweelvogels. Vogels als ekster, zwarte kraai, houtduif, heggenmus, fitis, tjiftjaf, zwartkop en merel broeden in het gebied. Langs de watergang aan de James Wattweg broeden wilde eend, waterhoen en meerkoet. Jaarrond beschermde vogels zijn niet broedend vastgesteld binnen het plangebied. Wel is op 31 mei 2014 's nachts een jagende ransuil waargenomen. Voor deze soort heeft het plangebied een foerageerfunctie. In 2015 is deze soort niet jagend aangetroffen. Beplanting langs het spoor (zie afb. 4.2) en de Marathonweg (zie afb. 4.9) is geschikt voor algemene zoogdiersoorten zoals bosmuis, rosse woelmuis, huisspitsmuis, egel, mol, hermelijn, bunzing en vos. Het gebied is niet geschikt voor de zwaar beschermde soorten Noordse woelmuis en Waterspitsmuis.

De opgaande beplanting ter plaatse van het station Vlaardingen-Oost zal verdwijnen in kader van de onderdoorgang, nadien worden wel weer planten terug geplant (bron: Beeldkwaliteitsplan Marathonweg).

Watergang

In de waterpartij en watergangen in het plangebied zijn geen beschermde vissen vastgesteld. Tijdens de bemonsteringen met steeknet in juni en september zijn alleen maar algemene soorten aangetroffen zoals blankvoorn, ruisvoorn, tiendoornige stekelbaars in de watergang langs het spoor aan de kant van de Arij Koplaan. In de watergang en waterpartij langs de George Stephensonweg zijn helemaal geen vissen aangetroffen. De waterpartij vormt wel een geschikt voorplantingslocatie voor groene kikker, bruine kikker en gewone pad deze soorten zijn ook vastgesteld.

4.2 Vleermuizen

Methode

Het plangebied en de directe omgeving is in de periode mei – oktober onderzocht op vleermuizen. Het plangebied is conform het protocol vleermuizen van de Gegevensautoriteit Natuur onderzocht. Met behulp van twee batdetectoren, Petterson D200 en Pettersson D240x zijn vleermuisbewegingen geregistreerd. De Petterson D240x heeft een heterodyne functie en time expansion, waarbij opnamen kunnen worden gemaakt en digitaal worden opgeslagen in wav-formaat (Roland Edirol R09). Vleermuizen zijn aan de hand van de echolocatiegeluiden op naam gebracht en gelokaliseerd. Naast het plangebied zelf is de directe omgeving bij het onderzoek betrokken.

Tabel 1. Data en weersomstandigheden vleermuizen

Datum	tijdstip	temperatuur	bewolking / neerslag	wind (Bft)
30 mei 2015	avond / nacht	12 °C	half bewolkt / droog	3
29 juni 2015	avond / nacht	16 °C	half bewolkt/droog	3
17 september 2015	avond / nacht	15 °C	zwaar bewolkt/ droog	3
9 oktober 2015	avond	12 °C	Half bewolkt	3

Resultaten

Binnen het plangebied zijn geen winterverblijfplaatsen, kraamverblijven of paarverblijven of essentiële vliegroutes vastgesteld. Wel wordt er gevoerageerd door watervleermuis, gewone dwergvleermuizen en ruige. Tijdens alle bezoeken was er sprake van geconcentreerde jachtactiviteit van watervleermuis boven de waterpartij aan het begin van de George Stephensonweg (zie afb. 4.11). Deze watervleermuizen hebben buiten het plangebied in de directe omgeving hun vaste rust- en verblijfplaats. In september en oktober werd tweemaal een baltsende ruige dwerg vleermuis waargenomen (zie afb. 4.11)

Afbeelding 4.11 Waarnemingen vleermuizen plangebied

Vliegroutes

Het plangebied heeft geen essentiële vliegroutes, er staat langs de toegangswegen behoorlijk wat verlichting. Hierdoor is het waarschijnlijk minder geschikt als vliegroute.

Foerageergebied

Het plangebied zelf en de nabije omgeving van het plangebied heeft voor klein aantal watervleermuizen enige functie als foerageergebied. Langs de lichtmasten op het voetbalveld tegen het plangebied aan werden dwergvleermuizen foeragerend vastgesteld.

Paarverblijf/baltsverblijf

Boven de boomweide met populieren werd tijdens de ronde in september en oktober een baltsende ruige dwergvleermuis vastgesteld. In de bomen zijn enkele holtes aanwezig die als dagverblijf kunnen fungeren voor deze baltsende vleermuizen (zie afbeelding 4.12 en 4.13). Er zijn in deze holtes tijdens geen 1 ronde uitvliegende vleermuizen geconstateerd.

Afbeelding 4.12 holtes aangetroffen in bomen

Afbeelding 4.13 holtes aangetroffen in bomen

4.3 Waargenomen en te verwachten soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de vastgestelde biotopen is een overzicht gemaakt van de beschermde soorten die in het plangebied worden verwacht of daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens de veldbezoeken.

Tabel 2: Te verwachten en waargenomen (onderstreept) soorten in het plangebied na veldbezoeken.

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet (Ffw)	Habitat/Vogel-richtlijnsoort (HR/VR)	Rode lijst (RL)
Zoogdieren				
<u>Mol</u>	Talpa europea	Ffw 1		
Egel	Einaceus europeus	Ffw 1		
Rosse woelmuis	Myodes glareolus	Ffw 1		
Bosmuis	Apodemus sylvaticus	Ffw 1		
Dwergmuis	Mycromys minutus	Ffw 1		
Aardmuis	Microtus agrestis	Ffw 1		
Veldmuis	Microtus arvalis	Ffw 1		
Huisspitsmuis	Crociodura russula	Ffw 1		
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus	Ffw 1		
Dwergspitsmuis	Sorex minutus	Ffw 1		
<u>Konijn</u>	Oryctolagus cuniculus	Ffw 1		
Vos	Vulpes vulpes	Ffw 1		
Wezel	Mustela nivalis	Ffw 1		
Hermelijn	Mustela erminea	Ffw 1		
Bunzing	Mustela putorius	Ffw 1		
<u>Gewone dwergvleermuis</u>	Pipistrellus pipistrelus	Ffw 3	HR4	
<u>Ruige dwergvleermuis</u>	Pistrellus nathussi	Ffw 3	HR4	
<u>Watersvleermuis</u>	Myotis daubentonii	Ffw 3	HR4	
Amfibieën				
Bruine Kikker	Rana temporaria	Ffw 1		
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris	Ffw 1		
Bastaardkikker	Rana klepton esculenta	Ffw 1		
Gewone pad	Bufo bufo	Ffw 1		
Vogels				
<u>Wilde eend</u>	Anas platyrhynchos	Ffw 2		
<u>Meerkoet</u>	Fulica atra	Ffw 2		
<u>Waterhoen</u>	Gallinula chloropus	Ffw 2		
<u>Merel</u>	Turdus merula	Ffw 2		
Zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros	Ffw 2		
Zwartkop	Sylvia atricapilla	Ffw 2		
<u>Tijftjaf</u>	Phylloscopus collybilla	Ffw 2		
<u>Fitis</u>	Phylloscopus trochilus	Ffw 2		
<u>Zwart kraai</u>	Corvus corone	Ffw 2		
<u>Ekster</u>	Pica pica	Ffw 2		
<u>Turkse tortelduif</u>	Streptopelia decaocto	Ffw 2		
<u>Houtduif</u>	Columba palumbus	Ffw 2		

Toelichting tabel

Status

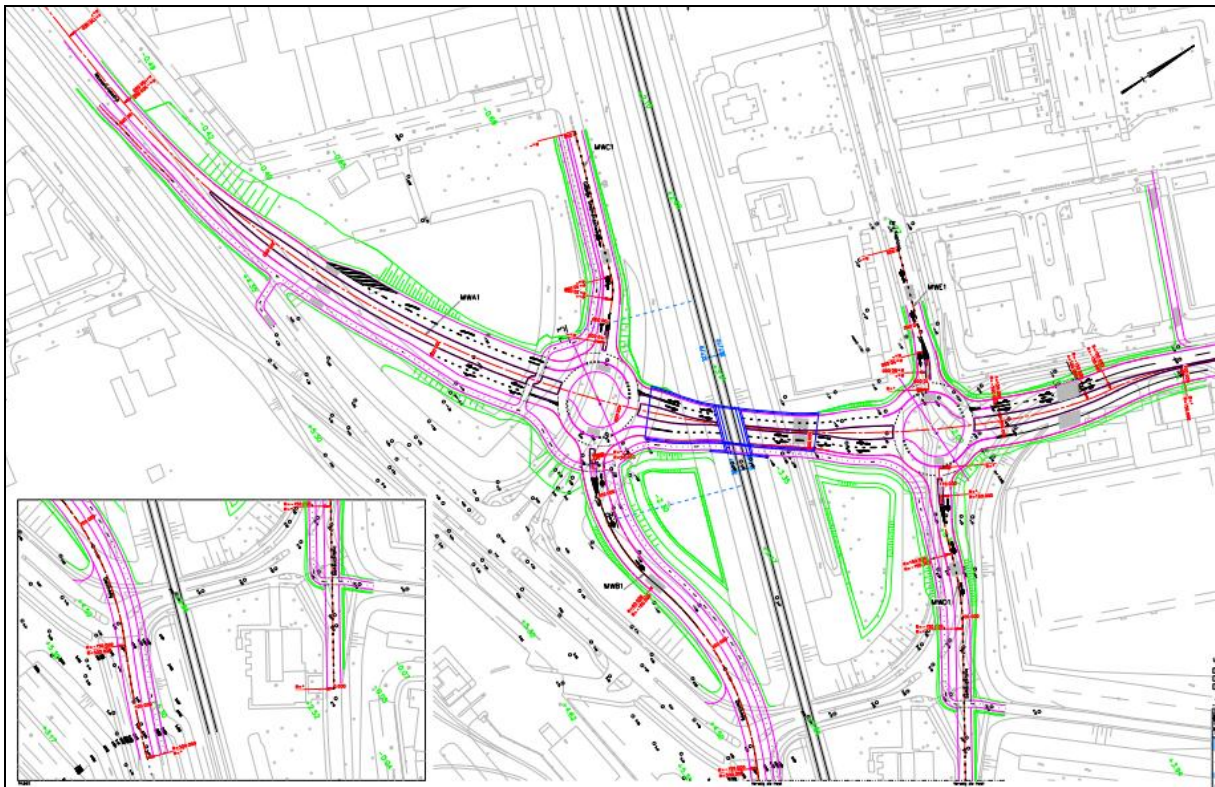
Ffw: de soort is beschermd krachtens de Flora en faunawet; Ffw 1 t/m 3: beschermingsregime AMvB art 75: 1= soorttabel 1 (lichtste regime), 2= soorttabel 2, 3=soorttabel 3 (zwaarste regime)

VR= vogelrichtlijnsoort, HR 4 = strikt beschermde soort krachtens de habitatrichtlijn, RL: de soort staat op de Nederlandse Rode lijst (2004) van bedreigde en kwetsbare soorten.

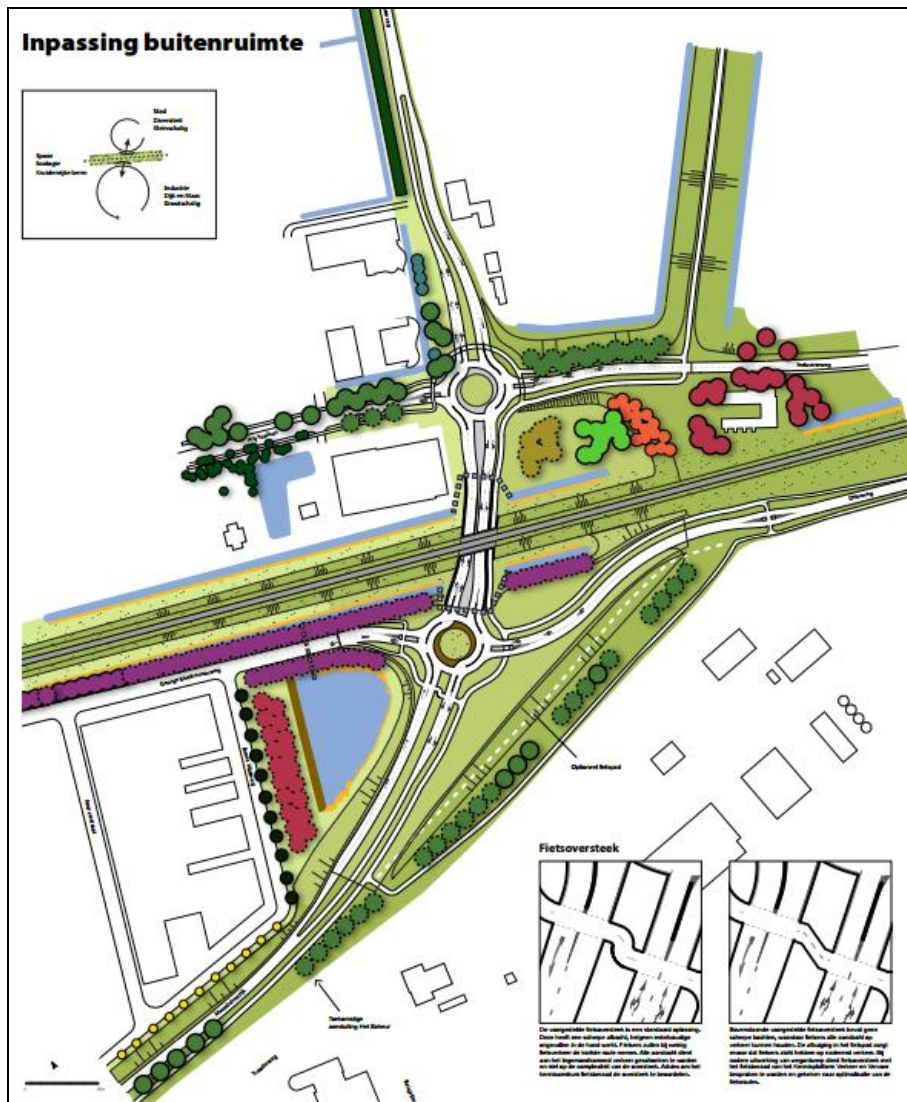
5. Toetsing van het project aan de Natuurwaarden

5.1 Beschrijving geplande activiteit

De gemeente gaat op de Marathonweg een ongelijkvloerse spoorkruising maken om daarmee de doorstroming te verbeteren. De Marathonweg kruist het spoor nu via een beveiligde spoorwegovergang. Deze overgang met daaraan gekoppeld de aansluiting van de Arij Koplaan en de Industrieweg belemmert de doorstroming van het verkeer. Daarom gaat de gemeente de spoorwegovergang opheffen en ten zuidwesten van de huidige overweg een onderdoorgang te maken, waarbij het wegverkeer de spoorlijn onderlangs kruist. Zowel aan de noord- als zuidzijde van het spoor, ter hoogte van de Marathonweg en de George Stephensonweg, wordt een rotonde aangelegd (zie afb. 5.1 en 5.2).

Afbeelding 5.1. Technische tekening nieuwe situatie (bron: gemeente Vlaardingen)

Afbeelding 5.2. Schetsontwerp nieuwe situatie (bron: Beeldkwaliteitsplan Marathonweg)

5.2 Toetsing project aan gevolgen PEHS

Er zullen geen veranderingen plaatsvinden met wezenlijke gevolgen voor natuurlijke kenmerken en waarden van de PEHS. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen fysieke impact op PEHS-natuur, dus er is geen sprake van oppervlakteverlies. De afstand tussen het plangebied en de PEHS is dusdanig groot, en van elkaar gescheiden dat effecten niet reiken tot in de PEHS. Verstoring is hiermee dus uitgesloten.

5.3 Toetsing project aan de Flora- en faunawet

5.3.1 Vogels

Vogels worden verstoord door zowel bewegingen als geluid, maar niet elke vogel is even gevoelig. Daarnaast is het van belang in welke periode van het jaar een vogelsoort wordt verstoord. In het algemeen geldt dat regelmatige verstoring tijdens het broeden tot gevolg heeft dat het broedsel in de steek wordt gelaten door een gevoel van onveiligheid. Voor soorten die slechts één broedsel per jaar produceren betekent dit een verloren jaar. Voor vogels die meerdere broedsels per jaar produceren zijn de gevolgen veel minder desastreus. Die soorten kunnen dan een nieuwe broedplek zoeken en opnieuw eieren leggen en uit broeden.

Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode maart - augustus, dan worden daarbij veelal broedende vogels verstoord. Alle broedvogels zijn beschermd gedurende de voortplantingsperiode. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Als er broedende vogels aanwezig zijn moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het moment dat de jonge vogels uitvliegen. Als er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden het hele jaar starten.

Op de planlocatie komen geen vogels voor met een vaste- rust en verblijfplaats binnen het plangebied. De voorkomende vogels zijn bovendien algemeen en hebben een breed verspreidingsgebied in Nederland. Door het plannen van de werkzaamheden (verwijderen bosopslag) buiten de kwetsbare periode van vogels (maart-augustus) worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden. Gedurende de ontwikkeling /inrichting van het terrein zullen mogelijkerwijs maatregelen genomen moeten worden om broeden van vogels te voorkomen door het werkterrein zo steriel mogelijk te houden (geen opgaande begroeiing, frequent maaien).

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende broedvogelsoorten is niet in het geding.

5.3.2 Zoogdieren

Tijdens de werkzaamheden kunnen kleine zoogdieren worden verstoord en hun vaste verblijfplaatsen vernielt. Onder kleine zoogdieren in het plangebied vallen: muizen, egel, konijn, mol, bunzing, hermelijn en wezel. Deze schade is maar moeilijk te voorkomen. De effecten kunnen worden verminderd door de werkzaamheden aan buiten de voortplantingsperiode te plannen en gefaseerd uit te voeren.

Dit houdt in dat eerst de aanwezige vegetatie ter plaatse zo kort mogelijk wordt gemaaid of wordt verwijderd, alvorens in een later stadium bouwrijp te maken. Het hierdoor minder geschikt gemaakte leefgebied kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten.

Ten aanzien van deze soorten geldt dat ze bij voorkeur (zorgplicht) niet tijdens hun winterslaap mogen worden gestoord door het verwijderen van struweel, ruigte, steen- en takhopen. Dat betekent dat bosschage, struweel, ruigte en eventuele steen- en takhopen in de periode van half september tot half november of eind februari zouden moeten worden geruimd. Deze bepaling komt voort uit de 'algemene zorgplicht' zoals die in de Flora- en fauna wet is beschreven (zie bijlage 1).

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende zoogdiersoorten is niet in het geding.

5.3.3 Amfibieën

Schade aan de amfibieën is het grootst als het aanbrengen van duikers in de watergang in het voortplantingsseizoen plaatsvindt (maart tot en met augustus). In deze periode zijn zowel de volwassen dieren als larven aanwezig in het water. Na de voortplanting verlaten sommige amfibieën het water om de landbiotoop op te zoeken en later te overwinteren.

Zij overwinteren in holletjes in de bodem, onder bladafval, takkenhopen of stenen.

Bij het dempen, zullen overwintering- en voortplantingsplaatsen van amfibieën worden vernietigd. Dit geldt met name voor soorten die in het water overwinteren zoals de bastaardkikker. Deze kikkersoort is een algemeen voorkomende soort. Indien de werkzaamheden buiten de voortplantingstijd

en overwintering (grootweg van augustus tot half november) worden uitgevoerd blijft de schade beperkt. Een andere oplossing is de inzet van ecologische begeleiding tijdens deze ingreep waarbij amfibieën kunnen worden overgezet. De ingreep heeft geen effect op populatieniveau. De gewone pad, bruine kikker overwinteren op het land. De gewone pad kruipt in holletjes onder de grond en de kleine watersalamander omvat allerlei vorstvrije plekken op het land, vaak in de omgeving van menselijke bewoning. Overwinteren in het water is echter ook mogelijk.

De gunstige staat van de bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en de gewone pad zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

5.3.4 Vissen

Op de planlocatie komt een watergang voor waarin (onbeschermde) vissen voorkomen.

Schade aan de vissen is het grootst als werkzaamheden aan deze watergang in het voortplantingsseizoen plaatsvindt (maart tot en met augustus). In deze periode zijn zowel de volwassen dieren als larven aanwezig in het water. Bij voorkeur dienen eventuele werkzaamheden zoals het verleggen /dempen plaats te vinden in de periode augustus/september/oktober waarbij de aanwezige vissen worden afgevangen of dat de demprichting plaatsvindt naar open water zodat vissen kunnen vluchten.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende vissen is niet in het geding.

5.3.5 Planten

Op de planlocatie zijn geen beschermde planten waargenomen.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende planten is niet in het geding.

5.3.6 Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen kraamkolonies, paarverblijven, winterverblijven of essentiële vliegroutes vastgesteld. Wel bleek de waterpartij (tussen Maassluissedijk en George Stephensonweg) belangrijk voor watervleermuis. Deze waterpartij wordt binnen de onderdoorgang verplaatst (hiermee blijft het foerageerbiotoop behouden. Door de voorgenomen ingreep bij verdwijnen de bomen waar een baltsende ruige dwergvleermuis is waargenomen. In enkele bomen zijn geschikte holtes aangetroffen die kunnen fungeren als dagverblijf voor deze (en andere) soorten vleermuizen. Door vleermuiskasten te plaatsen rond het plangebied wordt deze functie gemitigeerd. In de omgeving blijft voldoende foerageergebied (groenstructuur) beschikbaar welke geschikt is voor vleermuizen. Bij het nieuwe ontwerp wordt ook nieuwe beplanting terug aangebracht.

De gunstige staat van instandhouding van de potentieel in de omgeving van het plangebied verblijvende vleermuizen zal niet worden aangetast.

5.3.7 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden.

6. Mitigerende maatregelen

Ter voorkoming van overtreding van verbodsbepalingen door de planrealisatie en tijdens de uitvoering zoals verstoring en doding van dieren, volgen hier een aantal mitigerende maatregelen.

- Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode tussen half maart en eind juli dan dienen maatregelen genomen te worden om het werkterrein en de directe omgeving onaantrekkelijk te maken voor broedende vogels. Deze maatregelen bestaan uit:
 - bomen en struiken in het plangebied buiten het vogelbroedseizoen verwijderen;
 - voor het verwijderen van bomen en struiken (in maart) de beplanting (laten) inspecteren door deskundige (ecoloog) op aanwezigheid van vogelnesten, vleermuizen en amfibieën;
- Voor werkzaamheden aan de watergang/waterpartij, de watergang/waterpartij inspecteren op de aanwezigheid van amfibieën (en eventueel eitjes of larven) en vissen en aanwezige exemplaren afvangen en verplaatsen naar een geschikte watergang, poel of waterpartij in de directe omgeving;
- In het kader van de zorgplicht met betrekking tot zoogdieren wordt aanbevolen om de aanwezige vegetatie zo kort mogelijk te maaien tijdens de inrichting, voordat in een later stadium het grondverzet begint. Het leefgebied wordt hierdoor eerst minder geschikt gemaakt en kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten. Tevens zullen tijdens het grondverzet nog aanwezige exemplaren bij gebrek aan dekking eerder verjaagd worden;

7. Conclusies en aanbevelingen

Binnen het plangebied bevinden zich geen beschermde dier- of plantensoorten die de voorgenomen ontwikkelingen wezenlijk kunnen beïnvloeden.

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets:

1. Op de planlocatie komen geen strikt beschermde soorten voor die een belemmering kunnen vormen voor de ontwikkeling van de locatie
2. Op de planlocatie komen algemene soorten voor, die weliswaar beschermd zijn, maar zo algemeen dat hun voortbestaan niet wordt bedreigd. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing (ex. Art. 75) van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen.
3. Daarnaast zijn er in de directe omgeving van het plangebied voldoende foerageergebieden voor in de omgeving verblijvende vleermuizen (alle soorten strikt beschermd). En dagverblijven kunnen worden gemitigeerd door in de omgeving 10 vleermuiskasten op te hangen. Derhalve hoeft geen ontheffing van de Flora en faunawet te worden aangevraagd.
4. In en grenzend aan het plangebied komen broedvogels voor. Door mitigerende maatregelen toe te passen, zoals buiten het broedseizoen te werken of passende maatregelen te treffen worden de verbodsbepalingen zoals geformuleerd onder artikel 11 niet overtreden.
5. Voor alle beschermde soorten geldt de bepaling van zorgplicht. Door het naleven van de mitigerende maatregelen kan de zorgplicht goed worden ingepast in het werk. Voor de voorgenomen werkzaamheden hoeft geen ontheffing flora- en faunawet aangevraagd te worden.

Aanbevelingen

- Ecologische begeleiding tijdens het werken in het broedseizoen en/of werkzaamheden aan de watergangen, door een deskundige het terrein te laten controleren op beschermde soorten.

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Flora- en faunawet vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Het voorafgaand aan de werkzaamheden controleren van het werkterrein blijft altijd noodzakelijk en valt onder de algemene zorgplicht van de Flora- en faunawet (art. 2).

Literatuur

Beeldkwaliteitsplan Marathonweg Vlaardingen, Grontmij 2011

Beer, R. de & J. de Groot, 2011. Uitbreiding Marthonweg te Vlaardingen, toetsing in kader van de Flora- en faunawet. Van der Goes en Groot, Alkmaar

Broekhuizen, M.S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren KNNV, Utrecht

Buijs R.J., 2014. Natuurtoets object Vergulden Hand – Marathonweg, Buijs Eco Consult B.V., Oud-Vossemeer

Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Sluis, D., 2009. Marathonweg te Vlaardingen, toetsing in kader van de Flora- en faunwet. Van der Goes en Groot, Alkmaar

Straaten, M., 2011. Uitbreiding Marathaonweg te Vlaardingen, Inventarisatie naar beschermde vissoorten. Van der Goes en Groot, Alkmaar

Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Websites:

www.Ravon.nl

Website Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland met informatie over verspreiding en ecologie van reptielen, amfibieën en vissen.

www.waarneming.nl

<http://www.zoogdiervereniging.nl/>

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedbescherming en soortbescherming. De gebiedbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijn-gebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, SBZ's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord. Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan vernoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingsfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ in werking getreden.

Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB: Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat. Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de egel, konijn en mol, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander en plantensoorten als grasklokje en gewone dotterbloem.
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB: Voor de soorten van tabel 2 van AMvB is bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de habitatrichtlijn en bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB:

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst (zware toets): er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de das, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander en vissoorten waaronder de grote modderkruiper.

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht geldt de 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Indien vooraf bekend is dat de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.